

Jak čtvrtá vlna fentanylové krize zasáhla každý kout USA

... [bbc.com/news/world-us-canada-66826895](https://www.bbc.com/news/world-us-canada-66826895)

By Nadine Yousif

[Přejít na obsah](#)

17. září 2023

Nadine Yousifová

Kim Blake

Sean Blake zemřel na předávkování fentanylem v roce 2017. Je jedním z tisíců Američanů, kteří přišli o život kvůli ohromující krizi předávkování v zemi.

Více Američanů než kdy jindy umírá na předávkování fentanylem, protože čtvrtá vlna opiátové epidemie se řítí každou komunitou, v každém koutě země.

Bylo to před šesti lety, kdy syn Kim Blake Sean zemřel na náhodné předávkování fentanylem v Burlingtonu ve Vermontu. Bylo mu 27 let.

"Pokaždé, když slyším o ztrátě užívání návykových látek, srdce se mi zlomí o něco víc," napsala Blakeová na blogu věnovaném jejímu synovi v roce 2021.

"Další rodina se rozpadla. Navždy truchlící nad ztrátou snů a oslav."

Toho roku byly USA svědky ponurému milníku: vůbec poprvé zabilo předávkování drogami více než 100 000 lidí v celé zemi během jediného roku.

Z těchto úmrtí bylo více než 66 % spojeno s fentanylem, syntetickým opioidem 50krát silnějším než heroin.

Fentanyl je farmaceutický lék, který může předepsat lékař k léčbě silné bolesti.

Drogu ale nelegálně vyrábějí a prodávají i zločinecké gangy. Většina nelegálního fentanylu nalezeného v USA se podle Úřadu pro kontrolu léčiv (DEA) pašuje z Mexika za použití chemikálií pocházejících z Číny.

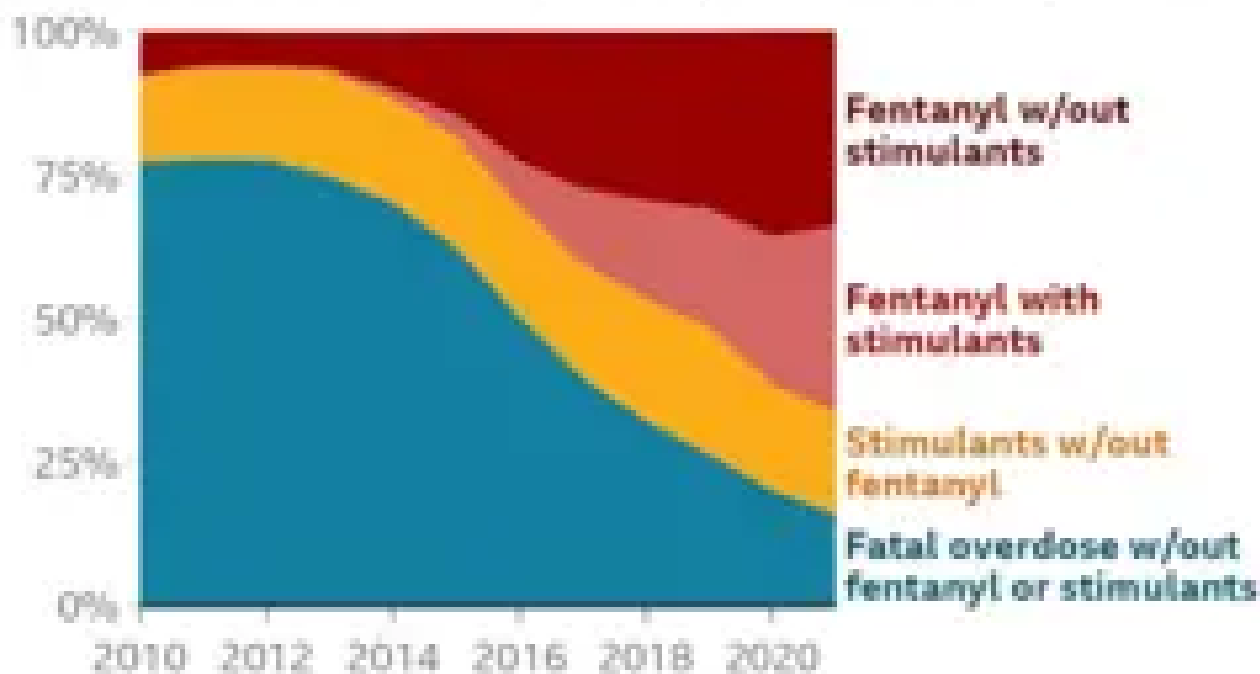
V roce 2010 zemřelo v celé zemi na předávkování drogami méně než 40 000 lidí a méně než 10 % těchto úmrtí bylo spojeno s fentanylem.

Tehdy byla úmrtí většinou způsobena užíváním heroinu nebo opioidů na předpis.

Kontrast je nastíněn ve studii, kterou tento týden zveřejnili vědci z Kalifornské univerzity v Los Angeles (UCLA), která zkoumá trendy v úmrtích z předávkování v USA v letech 2010-21 pomocí dat sestavených americkým Centrem pro kontrolu a prevenci nemocí.

Fentanyl is a growing problem in the US

% of all overdose deaths by fentanyl and stimulant presence

Source: Charting the fourth wave, Friedman/Shover 2023

Údaje vykreslují jasný obrázek o tom, jak fentanyl v posledním desetiletí predefinoval předávkování drogami v Americe.

"Vzestup nelegálně vyráběného fentanylu vyvolal ve Spojených státech krizi z předávkování nebyvalého rozsahu," napsali autoři studie.

Prakticky každý kout USA, od Havaje přes Aljašku až po Rhode Island, byl zasažen fentanylem.

Nárůst úmrtí souvisejících s fentanylem byl poprvé pozorován v roce 2015, ukazují data.

Od té doby se droga rozšířila po USA a úmrtnost prudce vzrostla.

„V roce 2018 se asi 80 % předávkování fentanylem stalo východně od řeky Mississippi,“ řekla BBC Chelsea Shoverová, odborná asistentka na lékařské fakultě UCLA a spoluautorka studie.

Ale v roce 2019 se „fentanyl stává součástí nabídky drog v západních USA a najednou je tato populace, která od něj byla izolována, vystavena a úmrtnost začíná stoupat,“ řekl profesor Shover.

Ve své studii vědci bijí na poplach ohledně dalšího rostoucího trendu: úmrtí souvisejících s užíváním fentanylu a další stimulační drogy, jako je kokain nebo metamfetamin.

Tento trend je pozorován napříč USA, i když různými způsoby v důsledku vzorců užívání drog, které se liší region od regionu.

Výzkumníci například zjistili vyšší úmrtnost související s užíváním fentanylu a kokainu v severovýchodních státech USA, jako je Vermont a Connecticut, kde je kokain tradičně dostupnější.

Ale prakticky všude jinde v zemi, od Západní Virginie po Kalifornii, byla úmrtí způsobena především užíváním metamfetaminů a fentanylu.

Expert: Fentanylová krize se „jen zhoršila“

Paní Blakeová, která je rovněž vystudovanou lékařkou, uvedla, že její syn sporadicky užíval kokain, ačkoliv jeho toxikologická zpráva odhalila v jeho systému pouze fentanyl.

Dozvěděla se, že mnozí užívají fentanyl spolu s dalším stimulantem pro dlouhodobé opojení.

"Není pro mě překvapením, že jsme svědky takového nárůstu kombinací stimulant-opioid," řekla Blakeová pro BBC.

Když se fentanyl poprvé dostal do USA jako součást nelegálních dodávek drog, "mnoho lidí ho nechtělo", řekl profesor Shover. Ale syntetický opiát se stal široce dostupným, protože je levnější na výrobu ve srovnání s jinými drogami.

Je také vysoce návyková, což znamená, že lidé, kteří bojují s užíváním návykových látek a jsou jí vystaveni, ji často vyhledávají, aby se vyhnuli bolestivým abstinčním příznakům.

V celých USA studie identifikovala státy jako Aljaška, Západní Virginie, Rhode Island, Havaj a Kalifornie jako země s nejvyšší mírou úmrtí z předávkování fentanylem a jinou drogou.

Tyto státy mají historicky vysokou míru užívání drog, řekl profesor Shover. S příchodem fentanylu se užívání drog v těchto oblastech stalo smrtelnějším.

Už to není jen „bílý problém“

Opioidní krize byla tradičně vykreslována jako „bílý problém“, řekl profesor Shover.

Její studie však odhalila, že Afroameričané umírají na kombinaci fentanylu a jiných drog ve vyšší míře, napříč věkovými skupinami a geografickými liniemi.

Pro Rasheedu Watts-Pearson, specialistku na snižování škod z Ohia, data odrážejí to, co viděla ve svém regionu.

Dělá osvětovou práci s A1 Stigma Free, místní organizací, která byla založena před pouhými osmi měsíci, aby se vypořádala se značným nárůstem úmrtí z předávkování v afroamerické komunitě v Cincinnati.

V rámci své práce paní Watts-Pearson často navštěvuje holičství, bary a obchody s potravinami, aby s lidmi hovořila o smrtelných účincích fentanylu.

Řekla, že to dělá kvůli nedostatečné informovanosti, která je částečně způsobena historickými rozdíly ve zdravotnictví, které zažívají rasové a etnické menšiny.

Dokonce ani marketingové kampaně, které měly přinést povědomí o opioidní krizi, nezahrnovaly zkušenosti černých Američanů, řekla.

"Mohu jet Avondale hned teď, je tam billboard s nápisem 'Opioidní krize', ale na tom billboardu jsou dva běloši," řekla paní Watts-Pearsonová.

Velkým slepým místem pro její komunitu byly podle ní pouliční drogy s fentanylem, což vedlo k tomu, že lidé nevědomky užívali smrtící syntetický opioid a vytvořili si na něm závislost.

"Kancelář koronera vidí, jak se lidé předávkují a umírají na kokain, crack, prášky, se stopami fentanylu," řekla.

"Bylo to nyní infiltrováno do černošské komunity a málo lidí o tom mluví."

A1 Stigma zdarma

Rasheeda Watts-Pearson (vlevo) spolupracuje s A1 Stigma Free, aby pomohla zvýšit povědomí o dopadu epidemie předávkování na afroamerickou komunitu v Cincinnati, Ohio.

Čtvrtá vlna

Smrtelné použití fentanylu v kombinaci s jinými drogami označilo "čtvrtou vlnu" krize z předávkování v USA, uvedli vědci.

A odborníci jako prof. Shover varovali, že možnosti léčby užívání látek v USA nedrží krok.

"Náš léčebný systém pro poruchu užívání návykových látek je často zaměřen na jednu drogu po druhé," řekl profesor Shover. "Ale realita je taková, že mnoho lidí, kteří užívají drogy, užívá více než jeden druh drogy."

Aby si zachovala památku svého syna, paní Blakeová otevřeně hovořila o své ztrátě a pomohla dalším rodinám projít smutkem ze ztráty milovaného člověka kvůli předávkování.

"Každý má svůj příběh a pro rodiče, který ztratil dítě, je to navždy," řekla.

Její syn byl během boje s poruchou užívání návykových látek několikrát zařazen do léčby.

Zkušenosti paní Blakeové naučily, že možnosti péče se stát od státu liší a v mnoha případech to, co je k dispozici, nestačí.

"V ideálním případě si myslím, že bychom viděli něco, kde by se lidem dostalo léčby rychle, kdykoli chtějí a dlouhodobě," řekla.

Paní Blakeová také nadnesla myšlenku stránek pro prevenci předávkování, kde by lidé mohli užívat drogy bezpečně a pod dohledem.

Tyto stránky jsou široce dostupné v Kanadě – která má svou vlastní fentanylovou krizi – ale v USA existují pouze dvě sankcionovaná místa.

Paní Blakeová především vyzvala k soucitu a pochopení pro ty, kteří bojují s užíváním návykových látek.

"Většina lidí, se kterými mluvím, jejich děti nechtěly zemřít," řekla.

Mohlo by vás také zajímat:

Na americké stopě zkázy

Dejte nám vědět, že souhlasíte s cookies

Používáme cookies , abychom vám poskytli nejlepší online zážitek.

Dejte nám prosím vědět, zda souhlasíte se všemi těmito soubory cookie.

[Ne, přejděte do nastavení](#)